

Noor Asharaf

Assistant Professor (Guest Faculty)

Dept. of Persian, MMHAPU, PATNA

Email: ashrafjnu@gmail.com

E-Content

Sem-1, Paper code: 103

Persian (M A)

Topic: Nima Yooshij

نیمایوشیج، شاعر معاصر و پدر شعر نوی فارسی است. او با ایجاد تحول و تغییر در ارکان شعر کلاسیک، سبک جدیدی از شعر را ابداع و معرفی کرد. علی نوری اسفندیاری که بعدتر اسم خود را به نیمایوشیج تغییر داد. علی اسفندیاری بیست و یکم آبان ماه سال ۱۲۷۶ مصادف با ۱۲ نوامبر ۱۸۹۷ در یکی از مناطق کوه البرز در منطقه‌ای به نام یوش، از توابع بخش بلده شهرستان نور در مازندران به دنیا آمد. پدر او ابراهیم خان اعظام السلطنه نام داشت که شغل او گله داری و کشاورزی بود. اولین معلم نیمای پدرش بود که از او اسب سواری، تیراندازی و روش زندگی روستایی را آموخت.

نیمای خواندن و نوشتن را در روستای خود در نزد آخوند روستا یاد گرفت، اما از معلم خود به دلیل آزار و اذیت، راضی نبود. او در دوازده سالگی همراه خانواده به تهران نقل مکان کرد و در دبستان حیات جاوید به تحصیل پرداخت. وی بعد از مدتی به یک مدرسه کاتولیک به نام «سن لویی» رفت و در آنجا مورد پرورش و تشویق معلم خود نظام وفا (شاعر بنام امروز) قرار گرفت. نظام وفا نیمای را به سرودن شعر ترغیب کرد؛ نیمای، شعر بلند «افسانه» که سنگ بنای شعر نو در زبان فارسی است را به معلم خود نظام وفا تقدیم کرده است.

نیمای در اوایل جوانی عاشق دختری شد که با او اختلاف مذهبی داشت و عشق و عاشقی او منجر به ازدواج نشد. او بعد از گذشت مدت زمان دیگری عاشق یک دختر روستایی به نام صفورا شد که قبول نکرد به شهر نقل مکان کند، بنابراین این عشق نیز به شکست مبدل شد. نیمایوشیج در ششم اردیبهشت ماه سال 1305 برای رهایی از افکار پریشان خود با عالیه جهانگیری، دختر میرزا اسماعیل شیرازی و خواهرزاده جهانگیرخان صوراسرافیل، ازدواج کرد.

یک ماه پس از ازدواجش، پدرش ابراهیم نوری فوت کرد و او عملاً خانه نشین شد و به سرودن شعر در تنهایی پرداخت. همسر نیما مدیر مدرسه بود که در سال 1307 محل کارش به شهر بابل منتقل شد، نیما همراه او به بابل رفت و پس از یک سال به شهر رشت نقل مکان کردند. عالیه همسر نیما با آنکه اهل ذوق و سواد بود از اینکه شوهرش کاری نمیکرد و نه مقام و منصبی دارد و نه حقوق قابل‌بسیار دلخور بود و او را تحقیر می‌کرد. پس از گذشت 16 سال از زندگی مشترک نیما و عالیه آنها در سال 1321 صاحب پسری شدند و نام او را «شراگیم» نهادند. پسر نیما هم اکنون در آمریکا اقامت دارد.

یوشیج اولین شعر خود را به نام «قصه رنگ‌پریده» در سن ۲۳ سالگی و با سرمایه شخصی چاپ کرد. سپس در سال ۱۳۰۱ منظومه بلند «افسانه» را در مجله «قرن بیستم» به سردبیری «میرزاده عشقی» منتشر کرد. عضویت او در تحریریه مجله «موسیقی» و آشنایی و همکاری با شاعران و نویسندگان پیشرویی چون «صادق هدایت»، «محمدضیاء هشترویدی»، «عبدالحسین نوشین» و «میرزاده عشقی» به او در گسترش شعر نو کمک کرد. او در زمان همکاری با این مجله، شعرهای «ققنوس»، «غراب» و مقاله «ارزش احساسات در زندگی هنرپیشگان» را منتشر کرد. نیما از بنیان‌گذاران «انجمن شاعران شمع سوخته» بود. همه اعضای این انجمن از جمله «هوشنگ ابتهاج»، «سیاوش کسرابی» و «احمد شاملو» از پیشگامان و بزرگان ادبیات معاصر ایران بوده و هستند.

در پاییز سال ۱۳۰۱ شعر «ای شب» را در روزنامه هفتگی نوبهار منتشر کرد. نیما در این رابطه می‌گوید: «در پاییز سال ۱۳۰۱ نمونه دیگری از شیوه کار خود «ای شب» را که پیش از این تاریخ سرودم و دست به دست و مردود شده بود، در روزنامه هفتگی «نوبهار» دیدم.» شیوه کار در هر کدام از این قطعات تیر زهرآگینی به خصوص در آن زمان به طرفداران سبک قدیم بود.

خانه نیما در یوش بنایی قدیمی است که قدمت آن به زمان قاجار بر می‌گردد. این بنا به عنوان اثر ملی از طرف سازمان میراث فرهنگی ثبت شده است و از آن محافظت می‌شود و بازدید آن برای عموم مردم آزاد است. این شاعر بزرگ، در حالی که به علت سرمای شدید یوش، به ذات‌الریه مبتلا شده بود، برای معالجه به تهران آمد؛ معالجات تأثیری نداشت و در ۱۳ دی ۱۳۳۸ درگذشت و در امامزاده عبدالله تهران به خاک سپرده شد.